

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -03- 13	
Dnr	Rnr

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-03-10

Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen

KS20170331

Bokslut per den 31 december 2016 för kommunstyrelsen

Dnr: KS 17/82

Sammanfattning av ärendet

Bokslut har upprättats för kommunstyrelsen per den 31 december 2016.

Kommunstyrelsen föreslås godkänna bokslutet per den 31 december 2016.

Beslutsunderlag

Bokslut per den 31 december 2016 inkl. resultat- och balansräkning samt personalbokslut.

Ärendet

Ekonomi

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag.

Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr.

Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt på det extra anslaget för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

Verksamheten har netto totalt kostat 330 mkr 2016, vilket är 15 mkr mer än 2015. Detta innebär en nettokostnadsutveckling med 4,7 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,5 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 6,4 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 4,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Personal

Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5 procent och i augusti 2016 till 5,2 procent. Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,7 procentenheter sedan årsskiftet 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,7 procent. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har sjunkit. Vid en jämförelse med sjukfrånvaron på kommuntotalen ligger kommunstyrelsens kontor 2,2 procentenheter lägre. Lägesbedömningen för området personal är **Ok**.

Kommunfullmäktiges mål och inriktning

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **Ok** och för området *Näringsliv och högskola* är läget **Ok**.

Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **Ok**.

För kommunstyrelsens kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **Ok**. För området kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **Ok**.

GEH-bedömning

Den sammanfattande GEH-bedömningen för kommunstyrelsens områden är följande:

Ekonomi: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning **Bra**

Verksamhetsmål: **OK**

Personal: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning **OK**

Sammanfattande lägesbedömning: **OK**

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Bokslut per den 31 december 2016 för kommunstyrelsen godkänns

Rickard Sundbom
Stadsdirektör

Magnus Claesson
Tf.Ekonomi- och finansdirektör

Handläggare: Ingela Hedén
Ekonomistrateg
Ledningsstöd ekonomi
Telefon (direkt): 08-523 017 76
E-post: ingela.heden@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Rapport | 2017-03-10

Årsbokslut 2016

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Ekonomi	4
2. Uppföljning av KF-mål och inriktning.....	7
3. Södertälje kommun som arbetsgivare	22
4. Ekonomi och styrning	26
5. Sammanfattande GEH-bedömning.....	28
6. Intern kontroll.....	28
7. Framtida utveckling.....	29

Sammanfattning

Ekonomi

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt ett överskott på det extra anslaget avsett för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

Verksamheten totalt har netto kostat 330 mkr 2016, vilket är 15 mkr mer än 2015. Detta innebär en nettokostnadsutveckling med 4,7 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,5 procent.

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 6,4 mkr, varav kommunstyrelsens egna investeringar står för 4,5 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Personal

Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5 procent och i augusti 2016 till 5,2 procent. Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,7 procentenheter sedan årsskiftet 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,7 procent. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har sjunkit. Vid en jämförelse med sjukfrånvaron på kommuntotalen ligger kommunstyrelsens kontor 2,2 procentenheter lägre. Lägesbedömningen för området personal är **OK**.

Kommunfullmäktiges mål och inriktning

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **OK** och för området *Näringsliv och högskola* är läget **OK**.

Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **OK**.

För kommunstyrelsens kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **OK**. För området kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **OK**.

GEH-bedömning

Den sammanfattande GEH-bedömningen för kommunstyrelsens områden är följande:

Ekonomi: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning

Bra

Verksamhetsmål:

OK

Personal: Kommunstyrelsens kontor och politisk ledning

OK

Sammanfattande lägesbedömning:

OK

1. Ekonomi

1.1 Årsresultat

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr, som motsvarar 1,6 procent av tilldelat kommunbidrag. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 7 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 1,6 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt ett överskott på det extra anslaget avsett för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagande. Politiska ledningens underskott beror till största delen på högre arvodeskostnader än budgeterat.

	Kommunbidrag	Prognos augusti	Bokslut	Budgetavvikelse
Politisk ledning	70 020	71 620	71 611	- 1 591
Kommunstyrelsens kontor	265 377	254 688	258 425	+6 952
Summa	335 397	326 308	330 036	+ 5 361

Kommunstyrelsens resultat är 3,7 mkr bättre än vad som prognostiserades i delårsbokslutet per augusti. Förbättringen beror på lägre kostnader för omställningsåtgärder och HR-projektet samt att avsatta medel för digitaliseringen inte har förbrukats fullt ut.

tkr	Nämndbidrag helår	Resultat 2016	Nettokostnad 2016	Nettokostnad 2015	Nettokostnad 2014
Stadsdirektörens kansli	15 166	-314	15 480	9 304	8 345
Ekonomi	38 812	3 686	35 126	29 507	28 690
HR	40 960	1 085	39 875	35 208	33 165
Administration och utredning	122 812	3 182	119 630	128 121	128 359
Destination Södertälje	28 435	-894	29 329	24 652	20 656
Kommunikation	19 192	651	18 542	18 170	16 399
Nämndens eget ansvar		-442	442	-368	4
Övrigt					
Totalt kommunstyrelsens kontor	265 377	6 952	258 425	244 594	235 618
Politisk ledning	70 020	-1 591	71 611	70 753	69 686
Nämnden totalt	335 397	5 361	330 036	315 347	305 304

Kostnader totalt	373 605
Intäkter totalt	43 569
Kommunbidrag totalt	335 397
K/I-tal	0,99

Stadsdirektörens kansli

Enheten uppvisar ett underskott med 0,3 mkr. Förklaringen är att den kommungemensamma julklappen har bokförts hos stadsdirektören, trots avsaknad av budget. Då kontoret som helhet går med överskott gjordes ingen begäran om tilläggsanslag för julklappen till kommunens anställda. Exklusive kostnaden för julklappen skulle resultatet istället ha varit ett överskott på 1,5 mkr som i sin tur i huvudsak beror på ett överskott (1,8 mkr) på det extra anslaget för digitalisering med anledning av ett högt flyktingmottagnade.

Ekonomi

För ekonomiavdelningen redovisas ett överskott på 3,7 mkr, vilket huvudsakligen beror på lägre lönekostnader (2,9 mkr) p g a vakanser, sjukfrånvaro mm, samt lägre kostnader för övriga administrativa tjänster.

Under året har kommunen återigen genomgått en kreditbedömningsprocess genomförd av Standard & Poor's. Betyget blev AA+, vilket är det näst högsta betyget.

HR

Human Resources uppvisar ett överskott på 1,1 mkr. Detta beror på olika faktorer. Anslaget för omställningsarbetet har inte behövt användas som budgeterat vilket genererat ett överskott på 1,9 mkr, men överskottet har minskat med anledning av ett högt övertidsuttag mm under året beroende på införandet av det nya lönesystemet.

Administration och utredning

Avdelningen redovisar ett överskott med 3,2 mkr som beror på lägre lönekostnader (2,3 mkr) på grund av vakanser och sjukskrivningar samt att det planerade införandeprojektet för det nya telefoniavtalet inte har påbörjats på grund av att tilldelningsbeslutet har överklagats (0,7 mkr). Den rättsliga processen är ännu inte avslutad.

Destination Södertälje

Underskottet på 0,9 mkr beror på projektet Matlust. Uppstartsåret har varit administrativt komplicerat vilket medfört fördröjning i handläggning och beslut om utbetalningar. Övriga delar i verksamheten har följt budgeten och för Campus Telge redovisas ett visst överskott.

Kommunikation

Överskottet på 0,7 mkr beror främst på att drift och underhåll av den gamla extern-webben har minimerats i avvaktan på införande av ny extern-web.

Övergripande

Nettoeffekt av kundförluster och reglering av semesterlöneskulden. Merparten avser reglering av semesterlöneskulden.

Politisk ledning

Underskottet på 1,6 mkr beror på högre arvodeskostnader än budgeterat 1,6 mkr. Kommunbidraget har inte ökat motsvarande den höjning som indexuppräknningen enligt inkomstbasbeloppet (IBB) ger. I budgeten för 2017 har en uppräkning skett för ökade arvodeskostnader.

Årets effektiviseringar

I mål & budget har kommunstyrelsen ålagts ett besparingskrav på 0,3 %, vilket motsvarar 771 tkr. Effektiviseringarna har beaktats i budgetarbetet och genomförts.

1.2 Nettokostnadsutveckling

	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Nettokostnadsutveckling % 2015-2016
Politisk ledning	71 611	70 753	69 686	5,7
Kommunstyrelsens kontor	258 425	244 594	235 618	1,2
Summa	330 036	315 347	305 304	4,7

Verksamheten totalt har netto kostat 330 mkr 2016, vilket är 15 mkr mer än 2015. Detta innebär en nettokostnadsutveckling med 4,7 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,5 procent. Kommunstyrelsens kontor har ökade nettokostnader med 5,7 procent jämfört med 2015 och politisk ledning har ökat sina nettokostnader med 1,2 procent. Exkluderas den extra satsning som har gjorts 2016 för digitalisering med anledning av högt flyktingmottagande är nettokostnadsutvecklingen för kommunstyrelsens kontor istället 4,1 procent. Intäkterna har ökat med 7,4 mkr och kostnaderna har ökat med 22,1 mkr. Ökningen av intäktssidan beror på ökade statliga bidrag främst för destination Södertälje och säkerhetsenheten. De ökade kostnaderna beror på högre löne- och arvodeskostnader inklusive bemanningstjänster 6,3 mkr, högre IT-kostnader 3,8 mkr samt ökade konsultkostnader mm 10,1 mkr.

1.3 Särskilda uppföljningar

Kommunstyrelsen (kommunstyrelsens kontor) har fått ett tillfälligt anslag med anledning av det tillfälliga stödet för ett högt flyktingmottagande under 2016. Anslaget var på 5 miljoner kronor och ska påskynda kommunens digitalisering. Det totala utfallet för projekten blev ca 3,8 miljoner kronor och många, men inte alla, aktiviteter har genomförts enligt plan. Huvudorsaken till att alla avsatta medel inte nyttjats och att några aktiviteter inte blivit av är att ledande personer under året slutat i kommunen och att konsulter också då har använts för att driva och samordna många av projekten.

Projekten samlades under fyra delprojekt:

- Digitalisering och utveckling av processer och processutveckling
- eSBK (digital bygglovsansökan)
- Tekniska förutsättningar
- Ärende och dokumenthantering för politiker

Inom varje delprojekt har olika aktiviteter och projekt genomförts och här nämns bara några exempel. För en detaljerad genomgång som visar på planerade aktiviteter hänvisas till de handlingsplaner som tagits fram för varje kontor som en del av arbetet med processutveckling.

En av de större aktiviteter som kan nämnas är de kartläggningar och handlingsplaner som nämns ovan, som ger varje kontor en bra överblick av både behov och såväl pågående som planerade aktiviteter och projekt utifrån kontorets eget behov av verksamhetsutveckling utifrån ett digitaliseringsperspektiv. Detta har gett en god bild av nuläge och kommande behov, dels internt för varje kontor för att tjäna som underlag för den vidare planeringen och för att avsätta resurser, men också att ge en samlad bild av hela kommunens behov och planer för digitaliseringsrelaterad verksamhetsutveckling. Dessa handlingsplaner ska löpande följas upp såväl på kontorsnivå som övergripande i kommunledningsgruppen tertialvis. Handlingsplanerna bör löpande uppdateras och stämmas av mot planering och resursbehov inför framtiden.

Andra större projekt och aktiviteter som kan nämnas här är e-tjänst för bygglov fullt integrerad med samhällsbyggnadskontorets ärendehanteringssystem (klart i februari), ny lösning för inloggning med Bank-ID, tvåfaktorsautentisering (säkrare inloggning) och vidareutveckling av e-arkivet. Ett stort projekt är också att införa stöd för digital hantering av politiska handlingar till nämnder och styrelser (upphandlas under februari, infört fullt ut till hösten 2017).

1.4 Investeringar

Budgeterade investeringar för kommunstyrelsen lämnar ett överskott på 6,4 mkr.

För KF-beslutade nya investeringar blev det ett överskott på 1,9 mkr. Överskottet beror uteslutande på förseningar i arbetet.

Nämndinvesteringarna redovisar ett överskott på 4,5 mkr. Budgeten baseras på avskrivningsvolymen, vilket gör att det kan vara stora variationer mellan åren hur anslaget används. Det som bland annat gjorts under året är en ny extern websida, nya stolar till konferensrum, samt en uppgradering av kommunens brandvägg, ombyggnation av turistbyrån och inköp av nya servrar.

Lägesbedömning för området Ekonomi: Bra

2. Uppföljning av KF-mål och inriktning

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1 Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning:

Målindikatorer:

Andel miljöbilar samt elfordon i organisationen

Uppföljning:

Andelen miljöbilar för personbilar är 19 % i organisationen (statistik från Miljöfordon Syd). Det sker en ökning av antalet elfordon; både elbilar och elhybrider. Organisationen har totalt 23 elfordon. Målet är fortfarande högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli en fossilbränslefri organisation 2020.

Andelen förnyelsebart bränsle i organisationen.

Uppföljning:

Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 40 % av totalt köpt drivmedel. HVO samt Evolution Diesel står för ökningen av förnyelsebart drivmedel. Målet är högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli fossilbränslefri 2020.

Energieffektivisering i organisationen med 2 % per år inom bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar

Uppföljning:

Energibesparingar började mätas 2006 och arbetet går bra. Sedan 2006 har energianvändningen minskat med ca 40 % per kvadratmeter i Södertäljes egna fastighetsbestånd. Även under 2016 har det gått bra, målet med energibesparingar med minst 2 % kommer att nås med god marginal.

Nedan följer några exempel på energieffektivisering i organisationen:

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter har gjort följande åtgärder för att energieffektivisera under 2016:

- En stor ombyggnad har genomförts på fastigheten Tellus 5. De åtgärder som genomförts är: ny ventilation, fjärrkyla samt tilläggsisolering som förväntas leda till minst 50 % energibesparing i fastigheten.
- Installation av en solcellsanläggning på Västergårdshallen som förväntas producera 150 MWh per år. Telge fastigheter kommer fortsätta att installera solcellsanläggningar på fastigheter under 2017.

-Avfallssorteringsprojektet *Miljönären*, har etablerats på samtliga skolor och förskolor under 2016. Projektet har varit ett samarbete mellan Utbildningskontoret och Telge Återvinning. *Miljönären* är ett tydligt och enkelt sorteringsystem som lär barn och elever betydelsen av att sortera sina sopor och att detta gör skillnad för miljön både nu och i framtiden. Skolor och förskolor har även fått utbildning i hållbar utveckling. Projektet skall nu fortsätta med övriga verksamhetslokaler.

Telge Bostäder

Underhåll och modernisering av fastighetsbeståndet pågår kontinuerligt. Fornbacken är det enskilt största moderniseringsprojektet som pågår. Projektet består av tre gårdar om vardera fyra hus. Modernisering har påbörjats och halva delen av gård ett är nu avslutad. Bolagets långsiktiga miljöinriktning är att reducera energianvändningen och detta har lyckats avseende drivmedelsförbrukningen. Energiförbrukningen för uppvärmning av företagets fastigheter har också fortsatt att minska, dock ej i samma takt. På Dovhjorten har fasadrenovering genomförts vilket förhoppningsvis kommer ge ett positivt resultat i minskad energiförbrukning år 2017. På Dalgatan 39-41 har byte av fönster genomförts. På Lampan har Telge Bostäder installerat solceller med en effekt på 84 kW som har producerat 46 MWh.

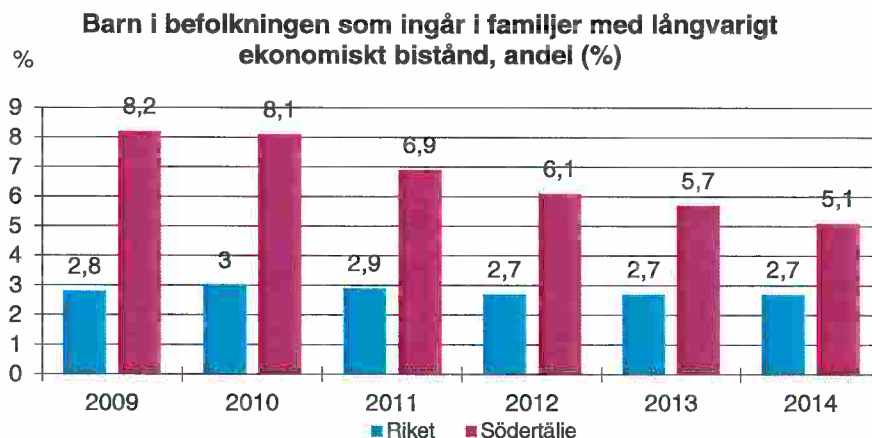
Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

KF-mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (Barnfattigdom)

Uppföljning:

Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2009. För att minska den faktiska ekonomiska utsattheten och långvarigt bistandsberoende krävs åtgärder för att öka arbetsmarknadsdeltagande och minska utanförskap i utsatta grupper.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

Uppföljning av inriktning i Mål och budget:

1. *Folkhälsoarbetet ska förstärkas genom att det nyligen antagna folkhälsoprogrammet börjar genomföras. Barnperspektivet är prioriterat och ska genomsyra arbetet i kommunen. Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett utbrett samhällsproblem som behöver prioriteras. Fattigdom, utanförskap och otrygghet är faktorer som ökar risken för sämre psykisk och fysisk hälsa. Samverkan mellan kommunal och landstingsdriven verksamhet fortsätter och utökas under 2016 och arbetet med folkhälsoprogrammet ska följas regelbundet. Det är också viktigt att arbetet sker tvärssektoriellt.*

Åtgärder i VP:

Utöver föreslagna åtgärder i folkhälsoprogrammet ska en årlig kartläggning av barns situation utifrån bla det nya nationella uppföljningssystemet Max 18 sammanställas i ett barnboksutslut. Utifrån barnboksutslutet föreslås åtgärder för att minska barnfattigdom som därmed främjar hälsan för barn och unga.

Uppföljning:

Barnboksutslutet för 2015 sammanställdes och lämnades till Kommunstyrelsen under november månad. Kommunens barnboksutslut syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation och tar sin utgångspunkt i barnkonventionens barnrättsperspektiv. Liksom tidigare år lyfts problemet med barnfattigdom som har en stor påverkan på barns livsvillkor. Positiva trender som kan utläsas från 2016 års elevenkät är att ungdomars självrapporterade alkohol och tobaksvanor fortsätter förbättras. Däremot har den psykiska ohälsan ökat drastiskt hos kommunens tonåringar. Siffror från barnhälsovården visar att 17 procent av kommunens 0-4 veckor gamla barn utsätts för tobaksrök i sin hemmiljö. Att kommunens verksamheter arbetar förebyggande och främjande är av hög prioritet för att förbättra barnens uppväxtvillkor.

Arbetet med sociala investeringar fortsätter utifrån 2015 års utvärdering. Den sociala investeringsfonden syftar till att främja förebyggande arbete som leder till förbättrade livsvillkor och hälsa för barn och unga i Södertälje.

Uppföljning:

Den nya sammansättningen och organisationen av beredningsgruppen för investeringsfonden har fungerat effektivt under 2016. Två sociala investeringar är beviljade medel och påbörjade under 2016.

Arbetet med att etablera en familjecentral i Ronna är under hösten i ett intensivt uppstartsskede. Under året har initiativet haft svårigheter att finna både lämplig lokal samt samarbetspartner från landstinget. En stor del av arbetet kommer att ske utifrån uppsökande verksamhet, en framgångsrik metod med hembesöksprogram som använts i Rinkeby.

Utbildningskontoret beviljades i april 2016 totalt 6 mkr för en social investering för riktade insatser i skolan (Ronna Lina Wasa grundskolor). Investeringen syftar till att med stöd från ungdomscoacher i ett tidigt skede bryta negativ utveckling för ungdomar i riskzonen. Arbetet kommer ske i ett nära samarbete med Social och omsorgskontoret och startar höstterminen 2016.

KF-mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:**

1. *Kommunen ska fortsätta sin framgångsrika samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Södertälje. Stor vikt läggs vid arbetet inom chefsamrådet, som är det operativa myndighetssamarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten. Brottsförebyggande rådet har en viktig funktion att komplettera chefsamrådets arbete genom att vara en motor i kommunens samarbete med civilsamhället.*

Uppföljning:

Chefsamrådet är alltjämt det strategiska forum där man tillsammans utarbetar hur det fortsatta samverkansarbetet ska formas och utföras. En ny samverkansöverenskommelse har tecknats för perioden 2017-2018. På operativ nivå finns det s.k. "måndagsmötet" där representanter för polis, räddningstjänst och kommun träffas på veckobasis. Detta forum är ständigt under utveckling.

Åtgärder i VP:

Fortsatt utveckling av databasen "gemensam lägesbild" kommer ske under 2016, där databasen än mer kommer fungera som ett analysverktyg i samverkan mellan myndigheter med syfte att minska och förebygga brottslighet samt öka tryggheten.

Uppföljning:

Databasen "gemensam lägesbild" är, efter beslut i chefssamrådet februari 2017, bordlagd tills vidare. Anledningen är att det i dagsläget finns brister och svagheter med systemet då statistiken inte är tillförlitlig vilket i sin tur medför att prognosen i analysen inte är helt korrekt. En eventuell fortsättning kan bli aktuell under 2017 eller 2018.

Statistik för mängdbrott/vardagsbrott såsom bostadsinbrott, skadegörelse, misshandel ska redovisas i samband med kommunens del- och årsbokslut.

Uppföljning:

För närvarande kan inte statistik avseende mängdbrott tas fram från databasen.

Under 2016 ska även en medborgardialog om trygghetsläget och preventionsarbete genomföras med andra myndigheter och civilsamhället.

Uppföljning:

Hållbarhetsutskottet utgör fr.o.m. 2015 det brottsförebyggande rådet i Södertälje kommun. Utskottet ska i den funktionen verka för minskad brottslighet, minskad användning av droger samt verka för ökad trygghet. En medborgardialog om trygghetsläget och preventionsarbetet har genomförts under 2016. Dialogen kommer att följas upp och nyttjas som underlag för fortsatt arbete. Det myndighetsgemensamma samarbetet mellan kommun, polis och räddningstjänst planeras att fortsätta också under kommande år.

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Åtgärder i VP:

Den i Södertälje nyinrättade demokratiberedningen har bland annat i uppdrag att öka engagemanget samt att utveckla formerna för medborgardialog i kommunen. Genom medborgardialoger stärks människors möjlighet till inflytande och påverkan.

Uppföljning:

Demokratiberedningen har under 2016 tagit fram en strategi för ökad medborgardialog vilken kommer beslutas under våren 2017. Strategin pekar på behovet av att nämnder och kontor i större utsträckning använder sig av medborgardialoger, detta för att säkerställa en högre nivå av inflytande och påverkan från kommuninvånarna.

Under 2016 planerar demokratiberedningen att tillsammans med representant för civilsamhället söka statliga projektmedel för att starta ett Demokratocenter i Hovsjö. En medborgardialog med tema demokrati är planerad till april 2016.

Uppföljning:

Demokratiberedningen tog under 2016 fram en strategi för ökad medborgardialog. Strategin pekar på behovet av att nämnder och kontor i större utsträckning använder sig av medborgardialoger för att säkerställa en högre nivå av inflytande och påverkan från kommuninvånarna. Demokratiberedningen har även initierat ett arbete med att ta fram en strategi för ungas inflytande.

Kommunen medverkande i en ansökan om medel för att starta ett demokratocenter vilken avlogs, därefter har demokratiberedningen i samarbete med flera organisationer från civilsamhället valt en modell där ett demokratocenter stegvis kan växa fram.

I samarbete med utbildningskontoret har under 2016 prövats med måltidssamtal, då demokratiberedningen besökte Soldalaskolan och Oxbacksskolans högstadielklasser för att föra måltidssamtal med eleverna.

I april 2016 hölls, tillsammans med representanter från civilsamhället, en välbesökt dialog i Hovsjö Hub. Under december månad anordnades ett demokratimingel i samarbete med destination Södertälje som var öppet för alla medborgare.

Under året påbörjades ett utvecklingsprojekt där man arbetade med en metod för att utbilda demokratiambassadörer i föreningslivet.

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget:

1. *Arbetet mot våld i nära relationer är fortsatt prioriterat, särskilt mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. En ny handlingsplan ska antas under första halvåret 2016.*

Uppföljning:

Förslag till ny handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2019 är framtagna och antogs av kommunfullmäktige januari 2017.

Åtgärder i VP:

Revidera handlingsplanen mäns våld mot kvinnor i nära relationer.

Uppföljning:

Förslag till ny handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2019 är framtagna och antogs i kommunfullmäktige januari 2017. Uppföljning av den nya planen sker löpande och redovisas i samband med årsredovisningen.

En särskild plan för arbetet mot hedersrelaterade problem ska tas fram. Arbetet med att ta fram planen ska ses som ett för socialnämnden särskilt prioriterat ansvars- och utvecklingsområde inom kvinnofridsarbetet) på Anti Våld Center, Brottcens arbete med unga brottsoffer, men även i samarbete med skolornas elevstöd.

Uppföljning:

Förslag på åtgärder/insatser mot hedersrelaterade problem är inarbetade i den nya handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2019.

Lägesbedömning sammantaget för området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet:

Mål och uppföljning i Folkhälsoprogrammet

Mål - Goda livsvillkor-Delaktighet och inflytande

Stärka möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället (ansvar med utbildningsnämnden, kommunfullmäktigerna)

Uppföljning:

Under året har demokratiberedningen haft en dialog med utbildningskontoret angående ett ökat ungdomsinflytande. Planen är att ett kommunövergripande styrdokument ska växa fram i samarbete mellan demokratiberedningen, utbildningskontoret och kultur- och fritidskontoret.

Mål - Goda livsvillkor-Sociala och ekonomiska förutsättningar

Barnfattigdomen ska minska. De sociala och ekonomiska förutsättningarna är starkt förknippade med en god hälsa samt att barnfattigdom i hög grad leder till ohälsa och socialt utanförskap.

Uppföljning:

Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2010.

I Hållbarhetsutskottet pågår ett arbete med att se över arbetet med de sociala hållbarhetsfrågorna innan dess påbörjas inte arbetet med att ta fram en samlad strategi för att bekämpa barnfattigdomen och dess effekter.

Mål - Levnadsvanor

Södertälje kommun ska medverka till att förutsättningarna för goda levnadsvanor ska förbättras - ohälsa på grund av livsstil ska minska genom att hälsofrämjande levnadsvanor stimuleras Förbättra barn och ungas levnadsvanor. Små barns utgångsläge för hälsosamma levnadsvanor ska förbättras

Uppföljning:

Avtalet med Stockholms läns landstings hälsokommunikatörer vid transkulturellt centrum har förlängts tom dec 2016. Syftet är att tidigt främja hälsa och förebygga ohälsa bland nyanlända och personer med bristande kunskaper i svenska språket som riskerar att utveckla ohälsa.

Hälsokommunikatörer informerar och motiverar målgruppen bland annat om

- grundläggande kunskaper i svensk hälso- och sjukvård
- migration och hälsa
- levnadsvanor
- sexuell hälsa och samlevnad
- familjehälsa

Under maj månad deltog Södertälje kommun ”cykelutmaningen- European cykling challenge” en Europeisk cykeltävling där olika städer tävlar mot varandra om flest cyklade mil. Syften var att uppmuntra Södertäljebor till rörelse och hälsovinster samt att sprida budskapet att cykling bidrar till en bättre stadsmiljö.

Starten av en familjecentral ger goda möjligheter att med tidiga insatser i familjer påverka förutsättningar för hälsosamma levnadsvanor även hos små barn och deras familjer.

Mål - God Miljö

Kommunen ska verka för att den miljörelaterade hälsan förbättras genom att integrera folkhälsoaspekter och Södertälje kommuns miljöprogram i det lokala och regionala planeringsarbetet/processen inom målområdet

Uppföljning:

Under hösten påbörjas ett arbete med att ta fram en kommunövergripande kemikalieplan vilken på sikt kommer påverka invånarnas hälsa positivt.

Mål - Goda arbetsförhållanden

Södertälje kommun ska verka för att den arbetsrelaterade hälsan förbättras genom att främja förbättrade villkor i arbetslivet, samt att stödja utveckling av tillväxt i näringslivet inom målområdet.

Uppföljning:

I kommunen pågår ett treårigt projekt för en hållbar arbetshälsa som ska öka frisknärvaron i prioriterade yrkesgrupper inom social- och omsorgssektorn och utbildningssektorn. Arbetet bedrivs av HR avdelningen.

Mål - Psykisk hälsa

Södertälje kommun ska i samverkan med andra samhällsaktörer aktivt bidra till att stärka grupper och enskilda personers resurser så att de själva kan hantera psykiska hälsorisker. Andel i befolkningen med god psykisk hälsa ska öka.

Uppföljning:

Kommunen har under 2016 tagit fram en handlingsplan för aktiviteter inom ramen för regeringens satsning - Uppdrag psykisk hälsa och dess målområden. Aktiviteterna kommer att omfatta förebyggande insatser men även lokalt kompetenshöjande och främjande aktiviteter för medarbetare både inom omsorgen och skolan. Social och omsorgskontoret har ansvarat för att samordna arbetet och har fördelat pengarna mellan kontoren.

Mål och åtgärder i miljöprogrammet/Klimatstrategi och energiplan

Mål- Fossilbränslefri organisation

Delmål 1

En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner.

Uppföljning:

Målet är högt prioriterat och arbetet pågår med att fasa ut fossila drivmedel i organisationen. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. Inom fastigheter sker uppvärmningen med förnyelsebara drivmedel/fjärrvärme. Kommunens fordon och drivmedel har en bit kvar för att bli helt fossilfria. Kommunen styr tydligt mot elfordon samt förnyelsebart drivmedel enligt organisationens riktlinjer för fordon och drivmedel.

Åtgärd

När det är möjligt ställa krav på förnybara bränslen i upphandling av entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer till kommunens verksamheter. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge AB).

Uppföljning:

Kommunen ställer generella miljökrav på skolskjuts, färdtjänst med mera och behöver bli bättre på att ställa högre miljö- och klimatkrav samt följa upp kraven. Åtgärden är viktig för att organisationen ska bli fossilbränslefri 2020 och prioriteras i förslag på nytt Miljö- och klimatprogram.

Mål - Energieffektivare organisation

Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Samtliga nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden).

Uppföljning:

Målen om energieffektivisering med minst 2 % nås totalt i den kommunala organisationen. Arbetet med energieffektivisering är prioriterat. Alla nya skolor och förskolor är Green building-certifierade, vilket innebär att de sparar minst 20 % mer energi jämfört med byggnormen. Ofta görs besparingar på upp till 40-50 %. Kommunen satsar stort på sol. Telge Fastigheters samtliga nya fastigheter ska investera i solceller. Telge Fastigheter har installerat en solcellsanläggning på huvudkontoret som producerar 83 000 kWh per år. Den senaste fastigheten som fått solceller är Västergårdshallen och Tom Tits fastigheter kommer etablera solceller 2017. Telge Energi har även tagit fram förslag på lösningar och förbättringar för hushåll som vill producera sin egen sol.

Hållbart arbete och energieffektiviseringar är också prioriterat och genomförs på skolor och förskolor.

Källsorteringsstandarden *Miljönären* har införts på samtliga skolor och förskolor under 2016.

Åtgärd 1

Undersöka möjligheten att ersätta personbilsresor med gång, cykel, elmoped eller kollektivtrafik inom den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen).

Uppföljning:

Åtgärden är prioriterad i organisationen. Södertälje har en arbetsgrupp som driver arbetet. Organisationens har även riktlinjer för tjänsteresor som bör efterlevas och följas upp bättre till ledning och politik. Södertälje medverkar i det regionala projektet "Res Smart" med syfte att minska ensamåkning med bil till förmån för kollektivtrafik, cykel och gång. Res Smart arbetar med kunskapsspridande åtgärder och driver och lyfter fram goda exempel. Södertälje medverkar även i en Europeisk cykelkampanj.

Energieffektivisering sker genom källsortering och "Miljönären" på alla skolor och förskolor.

Mål - Energieffektivare kommun

Delmål 1

Energianvändningen i kommunen ska minska med en procent per invånare och år. Energianvändningen var 33 235 kWh per invånare 2009. (Ansvar: Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013-2016)

Uppföljning:

Energianvändningen har minskat från 31 606 kWh/invånare år 2014 vilket innebär en minskning med 5,8 % per invånare i jämförelse med 2009. (Källa: SCB). Genom energi- och klimatrådgivningen sker kontinuerlig information till företag, organisationer och privatpersoner om möjligheterna att minska energianvändningen. Bostadsrättsföreningarna i kommunen har i seminarieform under hösten 2016 fått information om bl.a. vilka stöd som finns att söka för att energieffektivisera sina fastigheter. Arbetet med att ta fram en solkarta för att underlätta för invånare och verksamheter i kommunen att se potentialen för solenergi på deras fastighet är påbörjat och kommer att vara färdigt under våren 2017.

Delmål 2

Körsträckorna per person i kommunen ska minska med 5 mil per år. År 2010 var körsträckorna per person 585 mil. (Ansvar: Kommunstyrelsen genom Energi- och klimatrådgivningen, 2013-2016)

Uppföljning:

Delmålet nås inte. Körsträckorna i kommunen har ökat till 608 mil per person (Källa: SCB trafikanalys som även uppdaterat statistik för 2010 så rätt milantal per person år 2010 är 574 mil). Arbetet med att minska de korta bilresorna med bil behöver prioriteras i kommunen. Arbetet med att öka resandet med cykel, gång och kollektivtrafik är fokus i arbetet att ta fram en ny trafik- och parkeringsstrategi för kommunen. Vid kontakt med företag och organisationer lyfter energi- och klimatrådgivningen alternativa färdssätt, till exempel elcykel, och möjligheter till bilpool/samåkning som viktiga sätt att minska transportarbetet.

Åtgärd 1

Energi- och klimatrådgivningens verksamhetsplan ska fastställas och genomföras. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Energi- och klimatrådgivningen, 2013-2016).

Uppföljning:

Verksamhetsplanen fastställs, genomförs och rapporteras årligen till Energimyndigheten. Genom energi- och klimatrådgivningen sker aktiviteter för att informera om hur invånare, organisationer och företag kan minska sin energiförbrukning. Dessa aktiviteter är bland annat företagsbesök, information till privatpersoner som fått ny lagfart, seminarium med specifika teman som till exempel solenergi samt föreläsningar. Rådgivningen sker i samarbete med övriga kommuner i Stockholms län och det finns även ett lokalt samarbete med Nykvarns kommun.

Mål - Medveten konsumtion

Delmål 1

All utrustning som köps in ska ha effektiv energianvändning. Det ställs inte generella krav på detta i upphandlingen idag. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Inköp)

Uppföljning:

Vid upphandling ställs krav enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier och krav på energieffektiv utrustning.

Delmål 2

Den kommunala organisationen ska börja köpa in eldrivna fordon och inköpen av dessa ska sedan successivt öka. 2011 fanns inga eldrivna personbilar i den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, Telge AB och tekniska nämnden 2013-2016)

Uppföljning:

Kommunen har idag ca 23 elfordon; både elbilar samt hybrider. Målet är högt prioriterat och kommunorganisationens riktlinjer för fordon och drivmedel styr tydligt mot el- och miljöfordon.

Åtgärd 1

När ny elektronisk utrustning köps in ska den ha effektiv energianvändning i alla lägen, även i viloläge.
(Kommunstyrelsen och Telge Inköp)

Uppföljning:

Vid upphandling ställs krav enligt upphandlingsmyndighetens kriterier och krav på energieffektiv elektronikutrustning är prioriterat.

Åtgärd 2

Exemplar av elbil, elmoped och elcykel ska finnas till utlåning för provkörning av beställare av fordon.
(Ansvar: Kommunstyrelsen och tekniska nämnden, 2013-2016)

Uppföljning:

På driftenheten finns ett elfordon för utlåning.

Näringsliv och högskola**KF-mål 1**

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka

Uppföljning:

Se uppföljningen nedan.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Uppföljning av inriktning i Mål och budget

1. Tillväxten och jobben är beroende av att Södertälje fortsätter att utvecklas och uppfattas som en attraktiv plats för företag, besökare, boende och studenter. Marknadsföring med riktade budskap om fördelarna att välja Södertälje ska genomföras mot dessa målgrupper.

Uppföljning

Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bla SCB och Bisnode Simpler. KTH gör en satsning i Södertälje och startar ett helt nytt civilingenjörsprogram ht 2016 - Industriell teknik och hållbarhet.

Cirka 21 600 personer per dag pendlade till Södertälje 2015, det är en ökning med 1000 personer jämfört med 2014. Cirka 1.6 miljoner människor besöker Södertälje per år.

2. Satsningen på Södertälje Science Park som en nod för samverkan inom högre utbildning, forskning, näringsliv och samhälle är en strategiskt viktig insats för Södertäljes utveckling. Arbetet med att utveckla Södertälje Science Park intensifieras och drivs i samverkan med näringsliv och akademi. Tre profilområden har föreslagits för Södertälje Science Park, Hållbar produktion, Life Science och Hållbara livsmedel. En strategi för utveckling av hållbar livsmedelsproduktion och förädling i kommunen ska tas fram och kompetensen inom landsbygdsutveckling ska stärkas. För att stärka sambandet mellan Södertälje Science park och centrum ska förbättringar i den fysiska miljön genomföras.

Uppföljning

Bolaget Södertälje Science Park är bildat. Samtidigt har samarbetet med aktörer inom ramen för Södertälje Science Park intensifierats. En samverkansplan för entreprenörsorganisationerna har tagits fram som utgångspunkt för att våra samarbeten ska leda till att det lokala näringslivets behov av rådgivande och stödjande insatser tillgodoses.

En plan för att stärka sambandet mellan Södertälje Science Park och centrumutvecklingen pågår inom projektet Södertälje – City i Samverkan.

Södertälje Science Park, Södertälje – City i Samverkan och Almnäs Stockholm Syd är exempel på den utveckling av företagsområden som påbörjats under 2015.

Genom regionalfondsprojektet Matlust har arbete inom profilområdet Hållbara livsmedel påbörjats.

-
3. *I hela Södertälje ska det vara självklart att erbjuda företagsmark för att öka tillväxten i Södertälje och i Stockholmsregionen. Utveckling av företagsområden är viktig för att nya företag ska kunna etablera sig i Södertälje. Området kring Almnäs är en viktig länk i att göra Södertälje till en plats där företag och verksamheter utvecklas till nytta för hela Stockholmsregionen. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, genom närheten till motorvägar, järnvägar och hamn. Södertälje Hamn är strategisk för varu- och bränslehantering i Stockholmsregionen. För att svara mot framtidens efterfrågan behöver Södertälje Hamns möjligheter att hantera bränsle under miljöriktigt anpassade former öka.*

Uppföljning

Det är ett ökat etableringstryck i Södertälje och fler starka etableringar i Morabergsområdet, Norra stadskärnan förväntas och utvecklas med Södertälje Science Park som draglok där stora lokalytor finns planerade. Almnäs har ett viktigt strategiskt läge och skall utvecklas inom främst lager och logistik.

-
4. *Södertälje behöver en diversifierad branschstruktur för att minska sårbarheten på arbetsmarknaden. Fokus ligger på små och medelstora företag i flera branscher. Företagare ska ta steget att utveckla sina företag i Södertälje. Ett samarbete för innovativt entreprenörskap ska finnas för att stödja nya affärsidéer samt att utveckla tillväxtföretag.*

Uppföljning

Flera stora byggprojekt har startat varav ett 20-tal påbörjade projekt i Södertälje med omnejd och ett tio-tal i kommundelarna. Under den senaste femårsperioden har ett flertal företag växt i omsättning och ökat antalet anställda.

Starten av nya företag de senaste tre åren förbättrar Södertäljes branschbalans successivt. För de totala anställningarna i aktiebolag så står tillverkande företag för 54 procent av sysselsättningen, företagsstödjande för 17 procent och ortstjänster för 28 procent. Motsvarande siffror för nyregistrerade företag står tillverkande företag för 29 procent av sysselsättningen, företagsstödjande för 23 procent och ortstjänster för 48 procent. För perioden 2010-2015 så har flest nya jobb skapats i branscherna verkstad, bygg, företagsservice, logistik och detaljhandel. Flest företag skapas i branscherna bygg, företagstjänster, detaljhandel och hälso-/sjukvård.

Åtgärder i VP:

Tillväxten hos Södertäljes företag ska öka i procent räknat vad avser förädlingsvärde och konkurrenskraft, branschbalansen ska också stärkas.

Uppföljning:

Tillväxten är stark i Södertälje. Förädlingsvärdet hos Södertäljes Näringsliv har ökat över rikssnittet under perioden 2010 - 2015. Under perioden så har bruttolönsamheten hos aktiebolagen exklusive Astra Zeneca och Scania (deras storlekar försvårar uppföljning av näringslivets utveckling) ökat med 38 procent. Rikssnittet är 23 procent. Som beskrivet under föregående mål så har branschstrukturen i Södertälje utvecklas i den riktning vi önskar med en ökad andel företag i sektorerna företagstjänster och orttjänster som kompletterar vår största sektor tillverkande företag.

Under 2016 startade 630 företag (aktiebolag, enskiltbolag, kommanditbolag och handelsbolag) i Södertälje. Det är en ökning med nästan 35 procent mot föregående år och det mest företagsamma året i Södertälje sedan mätningarna startade 1984. Konkurserna minskade samtidigt med 29 procent under 2016 jämfört med 2015 som även det året hade en minskning mot föregående år.

Ökad kunskap om näringslivets struktur och utveckling. Kunskap om olika branschers utveckling, liksom om storlek och ålder på företag.

Uppföljning:

Mätningar sker över näringslivets samlade lönsamhet, tillväxt i anställda och branschstruktur med hjälp av bland annat mätinstrumentet "Simpler" för att följa upp näringslivets utveckling. Det stärker vår kunskap om olika branschers utveckling, om ålder och storlek m.m. på företag.

Den nya näringslivsstrategi som tagits fram under 2015 tillsammans med näringslivet ska förankras och gå in i en genomförandefas. Strategin visar upp prioriterade utvecklingsområden och leder fram till en handlingsplan med ansvars- och tidplan.

Uppföljning:

En reviderad version av näringslivsstrategin antogs den 3:e november 2015.

Strategin innehåller ett övergripande mål – Utvecklingskraft Södertälje samt fem delmål där Södertälje kommun ska arbeta för:

- a) Ett företagsklimat som främjar utveckling, innovation och entreprenörskap.
- b) God tillgång på arbetskraft med relevant kompetens.
- c) Ett aktivt etableringsarbete som är tydligt kopplat till näringslivets förutsättningar.
- d) En enkel och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov.
- e) Stärka bilden av Södertälje.

Utifrån detta har en handlingsplan, med tillhörande ansvars- och tidplan tagits fram antagits i KS i april 2016. En sammanställning av de genomförda aktiviteterna under 2016 presenterades för KS i januari 2016.

Den nya varumärkesplattform för Södertälje som tagits fram under 2015 blir ett verktyg för kommunikation, positionering för Södertälje och ska medverka till en sammanhållen och stark bild av Södertälje. Med en stärkt bild av Södertälje skapas förutsättningar för en positiv utveckling av näringslivet och ökad konkurrenskraft..

Uppföljning:

En varumärkesplattform togs fram under våren 2015 och lanserades i juni 2015. Framtagandet har skett i nära samverkan med invånare och aktörer inom närings- och föreningsliv i Södertälje. Varumärkesplattformen ligger till grund för kommunikation och utvecklingsprojekt. Nu tas varumärkesplattformen till nästa nivå genom implementering både internt och externt samt genom att skapa verktyg som kan användas av när man kommunicerar och marknadsför platsen Södertälje.

Arbete med att utveckla Södertälje Science Park tillsammans med näringslivet. Södertälje Science Park ska bli en mötesplats för utveckling av nya tjänster, produkter och företag..

Uppföljning:

En interimsstyrelse med Leif Östling som ordförande har bildats med huvudintressenterna för SSCP och en verksamhetsledare anställdes i maj 2016.

Samtidigt har samarbetet med aktörer inom ramen för Södertälje Science Park intensifierats. En samverkansplan för entreprenörsorganisationerna har tagits fram som utgångspunkt för att våra samarbeten ska leda till att det lokala näringslivets behov av rådgivande och stödjande insatser tillgodoses.

En plan för att stärka sambandet mellan Södertälje Science Park och centrumutvecklingen pågår inom projektet Södertälje – City i Samverkan.

Södertälje Science Park, Södertälje – City i Samverkan och Almnäs Stockholm Syd är exempel på den utveckling av företagsområden som påbörjats under 2015.

Genom regionalfondsprojektet Matlust har arbete inom profilområdet Hållbara livsmedel påbörjats.

KF-mål 2**Antalet företag, arbetsställen och sysselsättningsgraden i Södertälje ska öka.****Mål i VP:***Antalet arbetsställen ska öka*

År 2013 var antal arbetsställen 7 572 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet arbetsställen 7 613 st (SCB Näringslivsregionalt)

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st (SCB Näringslivsregionalt)

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

År 2013 var antal anställda 44 098 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antal anställda 43 925 (SCB Näringslivsregionalt).

År 2015 var antal anställda 45 648 (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka i förhållande till 2013.

År 2013 var antalet inflyttade arbetsställen 234 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet inflyttade arbetsställen 215 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:**Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:****Åtgärder i VP:***Aktivt arbete för att öka antalet etableringar i Södertälje, dels genom fler marknadsföringsinsatser, dels genom support vid etableringsförfrågningar.***Uppföljning:**

Marknadsföring av Södertälje som etableringsort har skett genom deltagande i Business Arena Stockholm och genom samverkan med lokala- fastighets- och markägare i kommunen. Arbetet med Stockholm Syd (Almnäs) som en etableringsplats för framförallt företag inom lager- och logistikbranschen fortsätter.

En broschyr med samlad fakta och information har tagits fram, syftet är att locka företag som vill investera och etablera sig i Södertälje.

En pågående samverkan sker med lokala fastighets- och markägare för att hjälpa företag att etablera sig i Södertälje och de befintliga att kunna expandera sin verksamhet.

*Stimulera nya samarbeten mellan företag i Södertälje, genom ökad kunskap och fler mötesplatser, t.ex. genom Södertälje Företagardag.***Uppföljning:**

Antalet mötesplatser har utökats:

- * Frukostklubben utökades till 6 ggr per år.
- * Företagsbesök och möten sker systematiskt i kommundelarna.
- * Södertälje Företagardag utvecklas
- * Södertäljegalán arrangerades för första gången i november 2015
- * Tillväxtforum arrangeras och utvecklas
- * Södertäljebyrå marknadsförs som en mötesplats för företag

- * Mitt Företag mässan hölls i Södertälje i maj utifrån Södertörnssamarbetet
- * Inom ramen för MatLust hålls regelbundna företagsträffar

Samverkan och dialog med näringslivet genom en rad olika aktiviteter t.ex. Näringslivsrådet, Entreprenörsrådet, Frukostklubben, besöksnätverk och företagsbesök.

Uppföljning:

- * Ca 100 företagsbesök har genomförts
- * Företagsbesök tillsammans med politiker genomförs varannan månad
- * Näringslivsrådet och företagarnas Referensgrupp träffas kontinuerligt under året
- * Entreprenörsrådet med våra samverkansorganisationer träffas kontinuerligt under året

KF-mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

Uppföljning:

Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer. NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I Mätningen avseende 2015 ökade samtliga myndighetsråden (Livsmedelskontroll som mättes för första gången) och resultatet för NKI ligger på 68. Nästa mätning sker 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: OK

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Uppföljning av inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kommun arbetar för att underlätta för företag att växa och verka i kommunen. Service och bemötande till företag ska utvecklas och hålla mycket hög kvalitet inom hela kommunförvaltningen med tydliga och effektiva handläggningsprocesser.*

Uppföljning:

Se nedan

Mål och åtgärder i VP:

Kontaktcenter som startats är en viktig åtgärd i att stärka företagsklimatet i Södertälje. Kontaktcenter ska vara en tydlig och kundanpassad ingång för företag och genom att ta hand om många ärenden skapa ökade förutsättningar för övriga kontor att säkerställa specialistfunktioner.

Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer. NKI ska öka inom samtliga områden och följa ambitionerna i SBA.

SBA-mätning av Nöjd Kund Index mäter följande aspekter: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet inom följande områden. (SBA har som långsiktigt mål angett NKI 70 för samtliga områden)

Uppföljning:

Myndighetsområde	NKI 2012	NKI 2014	NKI 2015	Förändring 2014-2015
Brandtillsyn	79	78	85	+7
Bygglöv	56	53	63	+10
Markupplåtelse	68	63	82	+19
Miljö- och hälsoskydd	65	65	74	+9
Livsmedelskontroll			63	
Serveringstillstånd	65	58	69	+11
Totalt	67	62	68	+6

Uppföljning:

Under våren har NKI resultaten kommunicerats och analyserats. Workshops har genomförts för varje myndighetsområde och åtgärder har tagits fram och lagts in i handlingsplanen och fokusområdet Service och Bemötande.

Tillsammans med de olika verksamheterna identifiera möjliga förbättringar och förenklingar inom kommunens processer som berör företagare. Arbeta med förbättringsåtgärder med utgångspunkt från NKI och andra genomförda kundnöjdhetsundersökningar.

Uppföljning:

Under Fokusområdet Service & Bemötande deltar representanter ifrån de kontor som har företagskontakter med att ta fram och genomföra aktiviteter som förbättrar för de företag som kommer i kontakt med kommunen. Under hösten kommer forum och sammanhang där företagare och kommunen kan mötas för att ytterligare öka samverkan.

KF-mål 4

Andel invånare med högre utbildning och antalet högskoleutbildningar i Södertälje ska öka

Uppföljning:

Programstudenter på Campus Telge under 2016 var 222 (133), siffror inom parentes avser 2015.

Antal studerande inom Yrkehögskolan Södertälje under 2016 var 168 (89).

Antal studenter på KTH 2016 var 545 (611).

Antal övriga studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter under 2016 var 245 (290)

Antalet programstudenter totalt på Campus Telge inklusive yrkehögskolan var 390 (222) och på KTH 545 (611).

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**Uppföljning av inriktning i Mål och budget**

1. Kommunens satsning på Campus Telge ska bidra till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att utöka det lokala utbudet av högre utbildning där YH-utbildningar är en del, anpassat till regionala och lokala behov. Kompetensförsörjningen ska ske genom ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet och utbildningsaktörer. Campus Telge ska medverka till att utveckla ett kunskapscentrum för utbildning, forskning och entreprenörskap. Näringslivets behov av olika yrkeskompetenser ska tillgodoses genom en tätare samverkan mellan olika utbildningsaktörer och det lokala näringslivet. Detta gäller såväl grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och

högskolan. En nära samverkan med näringslivet i hela utbildningssystemet är viktigt, inte minst för att visa eleverna vilka möjligheter som finns.

Uppföljning:

Antalet studenter på Campus Telge har ökat och ökningen har framförallt skett inom yrkeshögskoleprogrammen. Flytten till Snäckviken 2014/2015 har varit väldigt uppskattad av studenterna. KTH får under kommande åren fler studenter och flyttar till Snäckviken 2017, men många av KTH-studenterna väljer redan nu att använda sig av möjligheten att boka grupprum och bedriva självstudier i Campus Telges lokaler. Under 2016 har nya samarbeten initierats för att möta behovet av kompetensförsörjning och utbildning.

Åtgärder i VP:

Campus Telge flyttade till Södertälje Science Park vid årsskiftet 2014/2015 och är en viktig del av utvecklingen i området. Genom ett ökat fokus på profilområden i Södertälje Science Park kan Campus Telge bidra genom att aktivt medverka till att attrahera nya högskoleutbildningar inom dessa profilområden;

- *Ökad samverkan med YH-utbildningar för att säkerställa det samlade högskoleutbudet i Södertälje.*

Uppföljning:

Campus Telge har från ht 2016 övertagit ansvaret för YH-utbildningar vilket innebär tätare samarbete mellan samhälle, utbildare och näringsliv. Totalt har tre ansökningar lämnats in.

- *Nära samverkan med KTH som utökar sin verksamhet med nya ingenjörsutbildningar i Södertälje med start ht 2016.*

Uppföljning:

KTH gör en satsning i Södertälje med 2 nya utbildningar och start av forskargrupper i samverkan med regionens industri och företag.

Ett nära samarbete med KTH pågår även inom ramen för Södertälje Science Park. Detta inkluderar projektet MatLust där KTH är en samverkanspartner.

Under 2016 har samarbetet stärkts ytterligare då kommunen finns representerad i Leancentrums styrgrupp.

- *Utöka samarbetet med andra universitet samt med det lokala och regionala arbetslivet.*

Uppföljning:

Samarbete med Mittuniversitetet, Högskolan i Gävle, Karlstad universitet och MDH (Mälardalens högskola).

Utveckla servicen till studenter på Campus Telge.

Uppföljning:

Studentservicen utvecklas kontinuerligt där miljön anpassas utifrån studenternas behov av studieplatser. Studenterna har t.ex tillgång till studielokalerna och trådlöst nätverk dygnet runt. Dagtid finns tillgång till administrativ, stödjande och teknisk personal. Möjlighet att göra tentamen på sin hemort finns också genom den tentamensamordning som Campus Telge tillhandahåller.

Lägesbedömning sammantaget för Näringsliv och högskola: OK

Kommunikation

Åtgärder i VP:

Kommunikation är centralt för att föra fram och understödja bilden av Södertälje kommuns verksamheter samt för att stödja och styra kommunikationsinsatser på både ett kommunövergripande- och verksamhetsspecifikt plan i linje med Mål och budget. Kommunikationens uppgift är att säkerställa medborgarnas rätt till service, insyn, god tillgänglighet och att skapa förtroende för kommunens verksamhet. Kommunikationsarbetet som sker i nära samverkan mellan verksamhetskontoren och kommunikationsavdelningen. Den ska ytterligare stärkas för att

utveckla intern och extern kommunikation, bl.a. utvecklingen av e-tjänster och ny externwebb. Kontaktcenter som etablerats under 2014 kommer att öka tillgängligheten och servicegraden mot kommunens medborgare och andra intressenter.

Uppföljning:

Under 2016 har kommunikationsavdelningens nya arbetssätt ytterligare stärkt samarbetet med förvaltningen, vilket innebär att förutsättningarna för att kommunikationsaktiviteter ska bidra till förvaltningens uppdrag har ökat avsevärt, vilket i sin tur stärker medborgarnas förståelse för verksamheten. Vidare har arbetet med ny externwebb sodertalje.se intensifierats och en ny externwebb var på plats i mitten av december 2016. Även arbetet med digitalisering och utveckling av e-tjänster har intensifierats och flera nya tjänster har presenterats.

2.1 Särskilda uppföljningar

Uppföljning av Sociala investeringsfonden

Sociala investeringsfonden beviljade medel till projektet "Familjecentraler i Ronna och Hovsjö" för att bedriva en verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt som riktar sig till föräldrar och barn. Verksamheten har ännu inte startat vilket gör att analys av den verksamhetsnytta insatsen har medfört inte kan göras till detta bokslut.

Uppföljning av Handlingsplan- stävande av fusk och bedrägerier

Under 2016 har arbete utifrån "Handlingsplan-stävande av fusk och bedrägerier" inletts.

Risikanalyser har börjat genomföras och fler behov har identifierats. Därutöver har ett utbildningspaket kring mutor och korruption tagits fram. En viktig insats har också varit den interna förankringen vilket har skett via information till nämnder, fackkontor och chefsträffar.

För att stödja sund konkurrens, har en stärkt markanvisningspolicy beslutats under hösten med tydligare kriterier för krav på finansiering och ägande hos de bolag som kommunen samarbetar med. Kommunen har i samarbete med Telge Bostäder stärkt åtgärderna mot svarthandel med bostäder, vilket har spridits som en förebild på nationell nivå. Ett nätverk med lokala privata fastighetsägare har också startats.

Inom socialtjänsten har flera strukturella insatser genomförts, t.ex har två särskilda FUT-handläggare har anställts (Felaktiga Utbetalningar). Socialnämnden har också tagit beslut om "Nya riktlinjer för kommunkontrakt och jourlägenheter" samt "Reviderade riktlinjer för försörjningsstöd". Socialkontoret har också inlett en dialog med Skatteverket, bl.a. träffas handläggare för utbyte av erfarenheter. Kommunen och Skatteverket avser nu att skriva en överenskommelse om samarbete med syfte att stärka det lokala samarbetet mot kriminalitet.

Kommunen har också haft samarbete med SKL som under hösten tog beslut att inleda ett projekt med syfte att ge landets kommuner stöd kring att motverka fusk, oegentligheter och korruption inom välfärdssystemet.

3. Södertälje kommun som arbetsgivare

KF-mål 1

Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete

Uppföljning:

Sjukfrånvaron i kommunen har minskat från 8,2 procent och uppgick den 31 december 2016 till 7,2 procent. I slutet av 2015 inledde kommunen en satsning på hållbar arbetshälsa.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet:

Inriktning i mål och budget

1. *Det långsiktiga hälsoarbetet ska bedrivas på såväl organisatorisk som grupp- och individnivå och utgå från flera perspektiv; främjande, förebyggande och efterhjälpande. Inriktningen är att öka frisknärvaron så att fler medarbetare är friska och arbetsföra och inte har återkommande sjukfrånvarotillfällen. Prioriterat är att bromsa inflödet av ny korttidssjukfrånvaro. En genomsnittlig sjukfrånvaro på 5 procent för kommunen som helhet utgör ett måttal som en del av den långsiktiga inriktningen.*

Åtgärder i VP:

Ett flerårigt hälsofrämjande arbete i projektform, Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun 2015-2018, bedrivs med start under hösten 2015. Analys, förslag på förändringsinriktade åtgärder samt genomförande och uppföljning av prioriterade insatser sker inom ramen för projektet. En del av detta är uppföljning av måttal utifrån den differentierade målnedbrytningen inom kontoren.

Uppföljning:

Inom projektet *Hållbar arbetshälsa* har flera aktiviteter genomförts under 2016. Alla chefer har utbildats i *Aktiv sjukskrivning* som ska leda till ett hälsofrämjande förhållningssätt. Detta har lett till att ett nytt arbetssätt för hur man kan fånga ohälsa i ett tidigt skede. Ett femtiotal workshops har genomförts där kommunens medarbetare har diskuterat hållbar arbetshälsa på organisatorisk nivå liksom på grupp- och individnivå. Analys och förändringsinriktade åtgärder genomförs.

KF-mål 2

Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden.

Uppföljning:

Index för hållbart medarbetarengagemang har minskat under 2016, från 77 till 76 för kommunen totalt.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Inriktning i mål och budget

1. *Förutsättningarna för medarbetares och chefers engagemang ska fortsätta stärkas. Ett hållbart medarbetarengagemang (HME-index) beskriver medarbetarnas motivation och förutsättningar att göra sitt bästa för verksamheten. Det är ett uttryck för att medarbetarna förstår sin verksamhets uppdrag väl och hur den egna insatsen bidrar till verksamhetsutveckling och måluppfyllelse.*

Åtgärder i VP:

Arbetet med att förnya och pröva olika modeller för mätning och uppföljning inom medarbetarområdet, fortsätter. Genomfört pilotprojekt med "Kraftkartan" samt mätning av indexvärde för hållbart medarbetarengagemang (HME) vidareutvecklas, med en särskild koppling till effekterna på hälsa som följs inom projektet Hållbar arbetshälsa.

Uppföljning:

Ny HME-mätning, med koppling till effekterna på hälsan, gjordes under hösten och resultatet presenteras nu för ledningsgrupperna. Resultatet tas också in i och hanteras inom ramen för projekt Hållbar arbetshälsa.

KF-mål 3

Kommunen ska ha en god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.

Uppföljning:

Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera. Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Inriktning i mål och budget

1. *Södertälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som har tydliga krav och förväntningar på medarbetarnas insatser, som tillvaratar medarbetarnas olikheter och som ger bra stöd för utveckling. Den långsiktiga arbetsgivarpolitiken syftar till att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare med rätt kompetens för att öka verksamheternas måluppfyllelse.*

Åtgärder i VP:

Med stöd i de verksamhetsnedbrutna analyserna av resultatet från prognoserna för framtida bemanning, planeras och prioriteras åtgärder gemensamt med verksamhetskontoren. Prioriterat är aktiviteter som långsiktigt bidrar till en god personalförsörjning inom identifierade yrkesområden.

Uppföljning:

Kommunen medverkar på arbetsmarknadsmässor riktade mot de grupper där rekryteringsbehovet, nu och framöver, är stort. Marknadsföring via sociala medier för att på ett effektivare sätt nå de prioriterade grupperna pågår. En kontinuerlig dialog förs inom förvaltningen om strategier på lång och kort sikt och konkreta åtgärder för att förbättra möjligheterna till rekrytering.

KF-mål 4

Lönepolitiken ska baseras på en jämställd lönesättning och stödja den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Uppföljning:

Lönekartläggning efter 2016-års löneöversyn visar att kommunens lönepolitik är könsneutral och inga osakliga löneskillnader på grund av kön upptäcktes.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra***

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Lönekartläggning genomförs årligen för att säkerställa en jämställd lönesättning. Utbildningar för chefer i lönesättning och lönesamtal fortlöper.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Lönepolitiken ska stödja kompetensförsörjningen, uppmuntra bra prestationer och stärka den långsiktiga lönebildningen. Den fastställda strategin för lönebildning följs upp årligen, likväl som lönekartläggning med handlingsplan för att säkerställa jämställda löner.*

Åtgärder i VP:

Med stöd i resultatet av den systematiska arbetsvärderingen, sker analys av årlig lönekartläggning i samband med att inriktning i 2016 års löneöversyn fastställs. Arbete påbörjas med att under en treårsperiod åtgärda osakliga löneskillnader inom identifierade yrkesgrupper.

Uppföljning:

Arbetet med att under en treårsperiod (2015-2017) åtgärda osakliga löneskillnader inom identifierade yrkesgrupper fortgår.

Övrig inriktning i Mål och budget

1. *Ledarskapet är en avgörande faktor för möjligheten att lyckas som arbetsgivare. I det långsiktiga, strategiska arbetet med chefsförsörjning och ledarutveckling genomförs utvecklingsprogram och chefsutbildningar till vissa delar gemensamt, medan andra insatser formas och anpassas utifrån de olika verksamheternas specifika behov. Under perioden ska samverkan förstärkas mellan kommunen och Telge AB vad gäller chefsförsörjning. Kompetens kommer alltid i första hand vid rekryteringar, men vi ser ett långsiktigt värde med att en ökad andel chefer på sikt är bosatta i Södertälje eller i kommunens omedelbara närområde.*

Åtgärder i VP:

Implementeringen av ledarskapspolicy – Krav och förväntningar på ledarskap i Södertälje kommun – fullföljs. Fortsatt arbete med program för ledarskapsutveckling tas fram, såsom ett nytt mentorprogram och utökat erbjudande till chefer att delta i utvecklingsgrupper. Uppföljningen av det personliga ledarskapet och systematik och metoder för chefsutvärdering ska vidareutvecklas.

Uppföljning:

Krav och förväntningar på ledarskap är implementerat. Arbete pågår för att utveckla program för ledarutveckling, mentorsprogram samt deltagande i utvecklingsgrupper.

-
2. Södertälje kommun ska bland annat studera effekterna av de försök med förkortad arbetstid som nu genomförs i andra kommuner och landsting och därefter ta ställning till ett eventuellt försök i Södertälje.

Åtgärder i VP:

Pågående och tidigare försök med förkortad arbetstid i kommun- och landstingsverksamheter ska följas och beskrivas.

Uppföljning:

Förvaltningen svarar för omvärldsbevakning inom området och har bland annat arrangerat studiebesök tillsammans med förtroendevalda i kommunstyrelsens personalutskott.

-
3. Under perioden ska samverkan förstärkas mellan kommunen och Telge AB vad gäller chefsförsörjning.

Åtgärder i VP:

Förvaltningen och bolagen ska pröva i vilka aktiviteter och processer inom området chefsförsörjning och ledarutveckling ett ökat samarbete är möjligt samt synliggöra vilka förutsättningar som behöver finnas för att understödja en starkare samverkan.

Uppföljning:

Under hösten introduceras en ny form av ledarskapsträning inom de kommunala bolagen i en pilotomgång. Ett antal chefer från förvaltningen deltar, efter utvärdering tas ställning till förutsättningarna för fortsatt samarbete i gemensamma ledarutvecklingsinsatser.

-
4. Ofrivilligt deltidsarbete ska elimineras genom olika former för att erbjuda medarbetare att arbeta heltid. Vid arbetstidsförläggning ska delade turer undvikas. Ingen medarbetare ska vara visstidsanställd längre än två år.

Åtgärder i VP:

Under året ska uppföljning göras av hur erbjudandet att arbeta heltid i praktiken fungerar i dag.

Uppföljning:

Uppföljning av hur heltid i praktiken fungerar är gjord. Partsgemensamt arbete, utifrån kollektivavtal HÖK 2016 med Kommunal, är uppstartat kring frågan.

Lägesbedömning för området Södertälje kommun som arbetsgivare: OK

Personal KS/Ksk

Vid årsskiftet uppgick sjukfrånvaron till 5 procent och i augusti 2016 till 5,2 procent. Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,7 procentenheter sedan årsskiftet 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,7 procent. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har sjunkit, men långtidssjukfrånvaron är högre än

kommungenomsnittet till skillnad från den korta sjukfrånvaron som är lägre än kommunegenomsnittet. Vid kontoret är det de i åldersgruppen 50 år och uppåt som är mest sjuka och det har ökat sedan föregående år. På totalen har kvinnorna en högre sjukfrånvaro 5,5 procent att jämföras med männen som har en sjukfrånvaro på 4 procent. Vid en jämförelse med sjukfrånvaron på kommuntotalen ligger kommunstyrelsens kontor 2,2 procentenheter lägre. Lägesbedömningen för området personal är *Bra*.

4. Ekonomi och styrning

KF-mål 1:

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 79,0 mkr 2016 (1,5 %), 105,6 mkr 2017 (2,0 %) och med 122,2 mkr 2018 (2,2 %).

Uppföljning:

Kommunens resultat för 2016 är 238,8 mkr exklusive jämförelsestörande poster, vilka uppgår till 177,1 mkr. Målet på 79,0 mkr har uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder i VP

1. *Tillämpningen av tydliga styrprinciper är viktiga. Det ekonomiska läget följs noggrant och påverkar igångsättningstillstånd av investeringsprojekt och behovet av ytterligare åtgärder i driftsbudgeten under budgetåren.*

Uppföljning:

Det ekonomiska läget följs noggrant genom månatliga managementrapporter och ekonomisk månadsrapport till kommunstyrelsen. Åtgärdsplaner upprättas så snart behov prognostiseras.

2. *Kommunstyrelsen beslutar om igångsättningstillstånd för kommunens nya investeringsprojekt på minst 5 mkr, för lokalinvesteringar som ska genomföras av Telge Fastigheter och för investeringar som ska upphandlas.*

Uppföljning:

Samtliga nya KS/KF-investeringar i kommunen understiger 5 mnkr. Under året uppgick dessa investeringar till 66,8 mkr. Bedömningen är att beslut om igångsättningstillstånd för kommunens nya investeringsprojekt på minst 5 mkr efterlevs. För lokaler krävs produktionsstartsbeslut innan igångsättning, vilket enligt bedömning också sker.

3. *Under 2016 ska förslaget om God Ekonomisk Hushållning (GEH) kunna läggas fram för beslut i kommunfullmäktige. Uppföljning ska ske mot GEH riktlinjer senast årsboksutslutet 2016.*

Uppföljning:

Förslag på riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns framlagt. Dock har dessa ännu inte beslutats av KF.

4. *Den ekonomiska rapporteringen ska ha ett fokus på den underliggande ekonomin. Rapportering och ärenden ska innehålla en beskrivning av eventuella finansiella risker på kort och lång sikt.*

Uppföljning:

Anvisningarna för årsboksutslutet har förtydligats för att möjliggöra att analysen inriktas på såväl förändringen i volymer som kostnadsutvecklingen för interna och externa utförare. Resultatet mäts nu konsekvent på den underliggande ekonomin, dvs. exklusive jämförelsestörande poster.

Utbildnings
27 (33)
A7
KS20170331

KF-mål 2

Finansiellt mål för SKF- koncernen är att koncernen ska uppnå ett resultat efter skatt på 361,6 mkr 2016, 313,4 mkr 2017 och 226,6 mkr 2018.

Uppföljning:

Bolagskoncernens resultat efter beräknad skatt för 2016 uppgår till ~~619,6 mkr~~ 627,8 mkr. Det positiva resultatet hänförs till både högre reavinster och högre underliggande resultat. Resultatet efter jämförelsestörande poster uppgår till 283,7 mkr. Måluppfyllelsen är bra men koncernens totala resultat utgörs till väsentlig del av reavinster.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder i VP:

1. Tydliga prioriteringar behöver göras bland alla investeringar, så även bland verksamhetslokaler. Resultatet är en viktig faktor till hög självfinansiering.

Uppföljning:

Prognoshorisonten har sträckts ut till tio år vilket möjliggör ett bättre underlag till beslut och att rätt prioriteringar görs. I bolagskoncernen har affärsområdena Nät och miljö, Bo samt Energi bildats, vilket skapar möjlighet att ta tillvara synergieffekter och effektiviseringar. För en långsiktigt hållbar utveckling är det av största vikt att resultatförbättringen kommer från den ordinarie löpande verksamheten.

KF-mål 3

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska inte öka under perioden. och högst uppgå till 176,3 tkr per invånare 2016, 175,5 tkr per invånare 2017 och 174,6 tkr per invånare 2018.

Uppföljning:

Vid årsskiftet var nettokoncernskulden 146,5 tkr/invånare, att jämföra med årsskiftet föregående år på 169,8 tkr/invånare. Minskningen under året beror främst på en lägre låneskuld med 1 430 mkr tillsammans med en befolkningsökning på 1 429 personer. Målet har uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Bra

Åtgärder i VP:

1. I Mål & Budget 2016-2018 beslutades om en gemensam investeringsram där respektive bolags investeringar framgår. Kommunen och dess bolag har även under kommande år stora investeringar samtidigt som nettokoncernskulden ska inte öka. Under 2016 ska den gemensamma processen för att bedöma och prioritera investeringar fortsätta utvecklas.

Uppföljning:

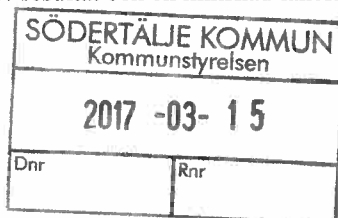
Under budgetprocessen har samarbetet och avstämningar mellan kontor och bolag ökat. Underlaget för investeringsbedömning har förbättrats. Prognoshorisonten har utsträckts till tio år, vilket möjliggör bättre beslutsunderlag och analys av framtida behov. Fortsatt behov finns att vidareutveckla den sammanhållna investeringsprocessen för att få de olika delprocesserna att bättre hänga samman.

KF-mål 4

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden

Uppföljning:

Koncernens balansomslutning var vid årsskiftet 16 356 mkr jämfört med 17 427 mkr föregående årsskifte. Soliditeten exkl. pensionsåtaganden uppgick till 25,9 procent jämfört med föregående år då den låg på 18,2 procent. Förändringen beror främst på ett positivt resultat och en minskad låneskuld, där resultatförbättringen till

väsentlig del beror på intäkter av engångskaraktär medan minskningen av balansomslutningen bl.a. beror på försäljning av finansiella tillgångar. Förbättringen är därför av tillfällig karaktär. Även om målet har uppfyllts är soliditeten fortfarande på en låg nivå. Vid jämförelse med andra kommuner, både i riket och kategorin större städer, förefaller Södertäljes soliditetsnivå som mycket låg enligt uppgifter från Kolada avseende år 2016.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra***

Åtgärder i VP:

1. *Bättre resultat i bolagen och kommunen är en förutsättning. För att nå en långsiktig och hållbar förbättring ska det underliggande resultatet öka.*

Uppföljning:

En bättre ekonomisk medvetenhet finns. Dock är behovet av investeringar fortsatt på mycket höga nivåer samtidigt som ekonomin är mycket känslig för störningar. Det underliggande resultatet från den ordinarie löpande verksamheten behöver uppgå till minst två procent, både på kort och på lång sikt, för att klara såväl aktuella som framtida behov.

5. Sammanfattande GEH-bedömning

Sammanfattning av God ekonomisk hushållning för kommunstyrelsens områden i Mål och budget 2016-2018

Ekonomi: kommunstyrelsen

Bra

Verksamhetsmål:

God

Personal:

God

Sammanfattande lägesbedömning:

God

Sammanfattande lägesbedömning kommunen som arbetsgivare:

God

6. Intern kontroll

Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärdssystemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker. Från och med 2016 är internkontrollen mer integrerad med verksamhetsplanen.

Förbättringsarbetet är påbörjat, men har inte kommit så långt som planerat på grund av personalavgångar.

Väsentliga processer inom kommunstyrelsens kontor

Ansvar	Väsentliga processer
Ekonomi	• Mål- och budget • Bokslut • Redovisning • Internkontroll • Finansiell hantering
Stadskansliet	• Diarie- och ärendehantering • Arkivering • IT
Kommunikation och Destination Södertälje	• Extern kommunikation • Intern kommunikation
Destination Södertälje	• Näringslivsstrategi
HR	• Kompetensförsörjning/rekrytering • Ledarskap • Lönebildning • Hälsa och arbetsmiljö • Lönehantering

*För intern kontroll gällande Kris-och beredskap finns en särskild framtagna plan.

Riskbedömning

Under året skulle ett arbete påbörjats för att identifiera de risker som kan hänföras till kommunstyrelsens väsentliga processer. Det kan handla om allt från ekonomiska konsekvenser till verksamhets - eller förtroendekonsekvenser. Arbetet har dock bara hunnit påbörjas.

6. Framtida utveckling

HR

Kompetensförsörjning på lång och kort sikt är den mest kritiska arbetsgivarfrågan för att kommunen ska klara uppdraget gentemot Södertäljeborna. I kompetensförsörjningen ingår utveckling av arbetsgivarerbjudandet och kommunikation av arbetsgivarvarumärket i syfte att stärka rekryteringsmöjligheterna, men också utveckling av organisation, ledarskap och förutsättningar i arbetsmiljön. När projekt Hållbar arbetshälsa går in på sitt andra år av tre, har trenden vänt och sjuktalen börjar peka nedåt. Sjukfrånvaron är fortfarande på en hög nivå och organisationen har mycket kvar att arbeta med, och det krävs uthållighet och målmedvetenhet för att behålla fokus och prioritera insatser. Om trenden med minskad ohälsa håller i sig även under kommande år, blir det extra viktigt att följa upp och utvärdera de åtgärder som har vidtagits, i syfte att implementera för varaktig effekt.

Administration och utredning

Inom avdelningen Administration och Utredning har under senare år ett stort arbete bedrivits för att utveckla kommunens IT-miljö till en tidsenlig standard som kan svara upp mot omvärlden och verksamheternas behov. Införande av den nya IT-plattformen konsolideras och finslipas så att den nya plattformen ska kunna fungera på bästa sätt i kommunens verksamhet. Eftersom IT är ett utvecklingsområde planeras och genomförs löpande

ytterligare förändringar i kommunens samlade IT-miljö. De möjligheter som digitaliseringen ger gör det möjligt att genom nya arbetssätt och processer fortsätta erbjuda service och tjänster av hög kvalitet och möta ökade behov utan att öka resurserna i motsvarande grad. Genom att förändra och utveckla hela den kommunala verksamheten och dra nytta av digitaliseringens möjligheter kan en hög grad av service och ett gott bemötande utvecklas, myndighetsutövningen blir mer rättssäker och transparent. Detta gör att resurser i högre grad kan användas till mötet med medborgaren än till administrativa processer.

Projektarbetet för införandet av E-arkiv pågår enligt plan, liksom projektet om digitaliserad distribution av sammanträdeshandlingar. Under 2017 ska en förstudie om ett kommunövergripande IT-stöd för dokument- och ärendehantering genomföras.

Det myndighetsgemensamma samarbetet mellan kommun, polis och räddningstjänst planeras fortsätta också under kommande år. Den medborgardialog om trygghetssläget och preventionsarbetet som genomförts under 2016 kommer att följas upp och nyttjas som underlag för fortsatt arbete.

Destination Södertälje

Det kontorsövergripande arbetet med att genomföra ett stort antal åtgärder utifrån mål i kommunens näringslivsstrategi fortsätter och intensifieras. En tydlig genomförandeorganisation har etablerats. Dialogen med företagen i Södertälje utvecklas med t.ex. Näringslivsforum, en ny mötesarena för företag och kommunen. Dessutom genomförs många företagsbesök vilket är en prioriterad del av verksamheten.

Projektet MatLust har övergått från en uppstartsfas till en genomförandefas. Flera utvecklingsprogram är igång liksom insatser för ökad kunskap och samverkan. Arbetet med hur MatLust efter projektperioden ska kunna bidra till profilområdet Hållbara Livsmedel inom Södertälje Science Park har inletts.

Södertälje Science Park utvecklas inom de tre profilområden som valts, och en invigning planeras till september 2017 i samband med att KTH flyttar in i lokalerna.

Ett initiativ, Södertälje Tillsammans, har lanserats för att få ut målgruppen i Arbetsförmedlingens etableringsgrupp i arbete, vilket är ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Södertälje kommun, Företagarna SödertäljeNykvärn och Södertälje Centrumförening.

Utvecklingen av stadskärnan är en högt prioriterad aktivitet där samverkan sker såväl internt som med Södertälje Centrumförening.

I turistprogrammet som antogs 2016 av kommunstyrelsen pågår olika insatser, bl.a. avseende evenemangsutveckling, tematisering och ökad information och marknadsföring. Arbetet med att stärka bilden av Södertälje fortsätter under året. Ökad marknadsföring liksom samarbeten med företag och organisationer kring varumärket Södertälje intensifieras.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen fortsätter anpassa arbetssättet till nya krav, metoder och rekommendationer. Ökad förändringstakt, globalisering, urbanisering och digitalisering ställer högre krav på att hantera komplexitet och oförutsägbarhet. Avdelningen behöver därför utveckla omvärldsbevakningen för att skapa en bättre beredskap och god förmåga att agera i sådana situationer. För detta krävs att stödfunktionerna är effektiva och insiktsfulla. Avdelningen behöver fortsatt utvecklas mot att utgöra ett mer strategiskt och proaktivt stöd. I det ligger bl.a. att skapa förbättrade arbetssätt för samberedning med kontoren.

Internbanken sköter skuldförvaltningen för hela kommunkoncernen i både Södertälje, Huddinge och Botkyrka. Som medlemmar i Kommuninvest så var Internbanken en viktig kravställare vid utvecklingen av Kommuninvests Finanssystem KI Finans. Systemet sjösattes fullt ut i slutet av 2015 och under 2016 har anpassningar till den nya systemmiljön gjorts löpande. Under 2016 så antogs harmoniserade finanspolicys i alla tre kommunerna vilket skapar bättre förutsättningar att ytterligare utveckla processerna inom internbanken. Kommunens höga kreditbetyg bekräftades senast i december 2016 vilket innebär fortsatt goda finansieringsmöjligheter till låg kostnad. Kommunen har deltagit i den ökning av kapitalinsatsen som

Kommuninvests medlemmar beslutat om. Detta gör Kommuninvest till en trygg motpart för upplåning även i framtiden.

Den minskade skuldsättningen har snabbt kunnat omsättas i amorteringar på den externa skulden och inget behov föreligger för närvarande att utöka låneprogrammet eller certifikatprogrammet. Fokus under året har varit att inventera processer för prognoser, finansiella betalningar samt informationsöverföring, vilket kommer fortgå under 2017. Syftet med att inventera dessa processer är att om möjligt harmoniera dessa mellan samarbetskommunerna till lägsta resursutnyttjande och högsta möjliga säkerhet.

Kommunen har en sårbar ekonomi med stora fluktuationer i det underliggande resultatet. Fokus behöver fortsatt vara på att ta kontroll över nettokostnadsutvecklingen. En gemensam budgetprocess är ett nödvändigt verktyg för att uppnå uppställda mål och säkerställa en god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen. Inför kommande år kommer mål- och budgetprocessen att behöva utvecklas tillsammans med de forum som finns mellan förvaltning och bolagen.

Redovisning & Ekonomisupport kommer inom närmaste året och åren behöva rekrytera ny personal till följd av naturliga personalavgångar, för att inte få kunskapstapp kommer vi arbeta med att identifiera processer och planera rekryteringen av personal utifrån verksamhetens behov. Nästa steg i e-handel bör prioriteras då det är ett viktigt utvecklingsområde för kommunens sammantagna inköps- och beställningsrutiner. Ökat samarbete inom ekonomiavdelningen och med verksamheten kommer att prioriteras.

Resultat- och balansräkning kommunstyrelsen

RESULTATRÄKNING 2016 (tkr)

	Bokslut 2015	Budget helår 2016	Bokslut 2016	Budget- avvikelse
INTÄKTER				
Avgifter och taxor				
Hyror och arrenden				
Driftbidrag	8 038	5 431	13 055	7 624
Övriga intäkter	27 413	30 827	29 928	-899
SUMMA INTÄKTER	36 174	37 428	43 569	6 141
KOSTNADER				
Personal	-134 880	-137 492	-142 565	-5 073
Lokaler och anläggningar	-50 913	-51 013	-50 824	189
Material och tjänster	-96 087	-114 775	-110 710	4 064
Köp av prim verksamhet	-41 540	-42 331	-42 610	-279
Bidrag och transfereringar	-15 317	-16 932	-16 913	19
Övriga kostnader	-39	0	0	0
SUMMA KOSTNADER	-338 775	-362 543	-363 605	-1 062
Avskrivningar	-11 212	-9 431	-9 883	-452
VERKSAMHETENS	-313 813	-334 546	-329 920	4 626
NETTOKOSTNAD				
Kommunbidrag	324 017	335 397	335 397	0
Förmedlingsbidrag	0	0	0	0
Räntenetto	-1 533	-851	-117	734
RESULTAT	8 671	0	5 361	5 361

BALANSRÄKNING (tkr) (endast kommunstyrelsens kontor)

	31/12 2015	31/12 2016		31/12 2015	31/12 2016
TILLGÅNGAR			EGET KAPITAL		
Anläggningstillgångar	36 905	38 433	Ingående balans	75 070	85 702
Omsättningstillgångar	9 053	13 058	Årets resultat	10 631	6 952
Fordran internbank					
			SKULDER		
			Kortfristiga skulder	18 293	23 067
			Skuld till internbank	-59 612	-65 678
			Långfristiga lån/skulder	1 576	1 449
S:A TILLGÅNGAR	45 958	51 491	S:A SKULDER OCH	45 958	51 491
			EGET KAPITAL		

Helårsbokslut 2016 - Investeringsammansättning, nämnd: Kommunstyrelsen (tkr)

KF/KS beslutade investeringar

Projektnr	Projektnamn	Avräkning mot projektanslag				Årets investeringsbudget				Pågående (totalt) investeringar som inte har aktiverats 31/12 2016
		Totalt projektanslag	Total utg/ink tom 2016-12-31	Prognos för hela projektet	Avvikelse för projektet	Invest. budget 2016	Förbrukn 2016	Avvikelse	Avslutas detta bokslut	Prognos slutdatum (år/månad)
83193	Trådlösa nät omsorgen				0	6 533	5 005	1 528		
	Grundläggande									
83194	infrastruktur IT				0	1 000	575	425		
74074	E-arkiv				0		40	-40	X	
					0			0		
					0			0		
Summa KF/KS beslutade Invest		0	0	0	0	7 533	5 620	1 913	0	0
Nämndbeslutade investeringar						10 289	5 792	4 498		
S:a investeringar totalt		0	0	0	0	17 822	11 411	6 411		

Avskrivningar (tkr)

2016 utfall	2017 prognos	2018 prognos
----------------	-----------------	-----------------

Kommentarer: Förklaringen till överskottet är att planerade arbeten har släpat efter både avseende trådlösa nät omsorgen och för annan infrastruktur.

Rapport | 2016-12-31

Personalbokslut 2016

Kommunstyrelsens kontor

Inledning

Under året har omorganisationer för att decentralisera ledarskapet och utveckla det strategiska arbetet genomförts inom ekonomiavdelningen samt inom destination Södertälje. När det gäller den sistnämnda enheten så här även Yrkeshögskolan förts över dit från Arbetslivskontoret.

Personalbild

Antal årsarbetare	2014	2015	2016
Kommunstyrelsens kontor	182	183	192
Totalt kommunen	5478	5545	5556

Andelen årsarbetare vid kontoret har ökat med 9 under året.

Personalomsättning	2014	2015	2016
Kommunstyrelsens kontor	11%	11%	11%
Totalt kommunen	10%	12%	15%

Personalomsättningen har stadigt legat på 11 % de senaste 3 åren, vilket är en förhållandevis liten omsättning.

Arbetad tid av timavlönade, Omräknat till antal årsarbetare

2014	2015	2016
4,0	4,4	3,6

Antalet timmar har sjunkit jämfört med föregående år.

Antal annonserade tjänster

2014	2015	2016
32	45	50

Antalet utannonserade tjänster har ökat något.

Medelålder	2014	2015	2016
Kvinnor	47,4	46,3	47,0
Män	48,4	48,5	48,7
Totalt	47,7	47,0	47,6

Medelåldern bland både kvinnliga och manliga medarbetare har ökat lite.

Andel medarbetare per åldersgrupp

	2014	2015	2016
-29	7%	7%	10%
30-39	18%	18%	19%
40-49	26%	29%	26%
50-59	35%	33%	30%
60-	14%	13%	15%

Det är glädjande att andelen unga medarbetare har ökat under året. Den största gruppen medarbetare inom kontoret finns i åldersgruppen 50-59 år.

(* avser jämförelse med Södertälje kommuns befolkning)

Könsfördelning	2014	2015	2016	2016*
Kvinnor	65%	68%	67%	49%
Män	35%	32%	33%	51%

Könsfördelningen mellan medarbetarna är fortsatt väldigt låg jämfört med kommunens befolkning.

Andel medarbetare med utländsk bakgrund

	2014	2015	2016	2016*
Medarbetare	26%	26%	25%	57%
Chefer	-	-	-	-

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund är fortsatt låg jämfört med kommunens befolkning. Ingen redovisning görs för chefer då det statistiska underlaget inom kontoret blir för litet.

Personalkostnader

Totala personalkostnader

2014	2015	2016
113 645	120 456	128 918

Totala lönekostnader

2014	2015	2016
107 503	113 410	119 674

Övertid och fyllnadstid

2014	2015	2016
280	538	2 478

Sjuklön dag 1-14

2014	2015	2016
1 054	1 461	1 144

Sjuklön dag 14-

2014	2015	2016
314	512	303

Medellön för tillsvidareanställd personal

	2014	2015	2016
Ksk	35 849	36 289	36 838
Totalt kommunen	28 018	28 870	30 008

Medellönen för medarbetarna inom kontoret är väsentligt högre än kommungenomsnittet, 6 830 kronor mer.

Sjuktal

(* avser jämförelse med kommuns medarbetare totalt)

	2014	2015	2016	2016*
Kön				
Kvinnor	4,02	5,90	5,53	7,99
Män	5,14	5,25	3,96	4,08
Ålder				
-29 år	2,14	5,81	5,26	5,65
30-49 år	4,26	4,32	2,76	6,66
50- år	4,82	6,92	7,12	8,22
Totalt	4,43	5,69	5,03	7,18

Sjukfrånvaron för både män och kvinnor har sjunkit under året, likaså för medarbetarna i åldersgrupperna yngre än 29 år och 30-49 år. Medarbetarna i åldersgruppen 50- år och högre har högst sjukfrånvaro inom kontoret, och den har ökat sedan föregående år. Totalt sett är sjukfrånvaron 2,15 % lägre än kommungenomsnittet och något lägre än föregående år.

Andel långtidssjukfrånvaro, över 60 dagar

2014	2015	2016	2016*
48,11	51,69	50,73	43,70

Långtidssjukfrånvaron har minskat något, men är ändå 7,03 % högre än kommungenomsnittet.

Andel korttidssjukfrånvaro, dag 1-14

2014	2015	2016	2016*
41,49	36,67	33,70	37,19

Korttidssjukfrånvaron på kontoret har sjunkit med 2,97 %, och är lägre än genomsnittet.

Arbetsmiljö**Indexvärde HME(hållbart medarbetarengagemang)**

2014	2015	2016
74	74	74

HME indexet har legat stadigt på 74 under de senaste 3 mätningarna.

Anmälda olycksfall och tillbud

2014	2015	2016
6	8	6

Andelen anmälda olycksfall och tillbud har sjunkit något under året.

Sammanfattning av måluppfyllelse

- ☐ **Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen (i de fall måluppfyllelsen har brister)

Lägesbedömning av målet för kontoret: **Bra**

Sjukfrånvaron är lägre både jämfört med föregående år och med kommungenomsnittet.

- ☐ **Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden.**

Åtgärder som gjorts för att förbättra måluppfyllelsen (i de fall måluppfyllelsen har brister)

Lägesbedömning av målet för kontoret: **Ok**

HME indexet har bibehållits och legat stadigt de tre senaste åren.